

10.10.2025

2340/000002/2025

Muistio koskien määräysluonnosta sähkönjakelupalvelutuotteiden maksukomponenttien määräytymisperusteista

1 Taustaa

- (1) Tämä muistio on laadittu tukemaan sähkönjakelupalvelujen maksukomponenttien määräytymisperusteita tarkentavaa määräystä.
- (2) Hallituksen esityksen (HE 197/2024¹) mukainen muutos sähkömarkkinalain 54 §:ään tuli voimaan 1.7.2025. Lakimuutos tarkensi mitä maksukomponentteja sähkönjakelupalvelujen tuotteet voivat sisältää sekä antoi valtuudet Energiavirastolle antaa tarkempia määräyksiä sähkökauppa-asetuksen 18 artiklan nojalla.
- (3) Määräysluonnoksen sisältö pohjautuu vahvasti HE 197/2024 taustamateriaaliin, Älyverkkotyöryhmän työhön ja loppuraporttiin², Älyverkkofoorumin harmonisointialatyöryhmän työhön ja loppuraportin suosituksiin³. Harmonisointialatyöryhmän keskeiset suositukset olivat:
 - a. Tarve harmonisoida erilaiset määräytymisperusteet sähkön jakeluverkkotoiminnan verkkopalvelumaksuissa.
 - b. Tehomaksun määräytymisperusteena kuukausiperusteinen tehomaksu on asiakkaan näkökulmasta selkein.
 - c. Ennakoimattomat ja kohtuuttomat vaikutukset pienasiakkaiden maksuihin on huomioitava.
 - d. Energiamaksun aikajaotus tulee harmonisoida.
- (4) Hallituksen esityksen perusteluissa todettiin, että "Säännöksen tavoitteena olisi yhtenäistää tariffirakenteita kansallisella tasolla ja yksinkertaistaa näin muun muassa joustopalveluiden toimintaympäristöä sekä edistää eri jakeluverkonhaltijoiden sähkönjakelupalvelujen vertailtavuutta. Säännös ei estäisi 1 momentin mukaista jakeluverkonhaltijan valintavapautta tarjoamistaan palveluista, ja jakeluverkonhaltijat voisivat päättää tarjoavatko ne esimerkiksi päivä-yö-jaoteltua palvelua taikka tehoperusteisesti hinnoiteltua sähkönjakelupalvelua."
- (5) Laista tulevat periaatteet, jotka on syytä ottaa huomioon maksurakenteita harmonisoidessa ovat: kustannusvastaavuus, tasapuolisuus, syrjimättömyys, selkeys, ymmärrettävyys, esteettömyys energiatehokkuuteen sekä joustoihin.
- (6) Yleisesti voidaan todeta, että maksukomponenttien määräytymisperusteita koskevat harmonisoinnit ovat tasapainottelua eri valvonnan periaatteiden kuten

¹ [HE 197/2024 | Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja sähköntoimitus-](#)
[sopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta | Hallituksen esitykset | Finlex](#)

² TEM (2018) [Joustava ja asiakaskeksinen sähköjärjestelmä: Älyverkkotyöryhmän loppura-](#)
[portti](#)

³ Energiavirasto (2021) [Energiaviraston suosituksia verkkopalvelumaksujen harmonisoiduksi](#)
[rakenteeksi](#)

kustannusvastaavuuden, tasapuolisuuden, ymmärrettävyyden ja energiatehokkuuteen ohjaavuuden välillä.

2 Maksukomponentteja koskevat rajaukset

2.1 Yhteenveto

- (7) Liitteen 1 taulukossa on havainnollistettu määräysluonnoksella esitetyt määritelmät maksukomponenttikohtaisesti, sekä niiden vaihtoehdot.

2.2 Perusmaksuja koskevat rajaukset

2.2.1 Perusmaksun hinta ilmoitettava euroa per kalenterikuukausi muodossa

- (8) Nykyisellään osa verkonhaltijoista ilmoittaa edelleen verkkopalvelutuotteiden perusmaksuja vuositasolla euroa per vuosi, joka heikentää vertailtavuutta ja ymmärrettävyyttä verrattuna tyypillisempään ilmoitustapaan euroa per kuukausi. Tämän vuoksi Energiavirasto katsoo tarpeelliseksi määrätä yhtiöt ilmoittamaan perusmaksut yhtenevässä muodossa euroa per kuukausi.

2.2.2 Pääsulakekoko- ja käyttöpaikkojen lukumäärän perusteinen porrastus

- (9) On perusteltua, että perusmaksun suuruus sallitaan vaihdella pääsulakekohtaisesti, sillä liittymäkohtaiset kiinteäluonteiset kustannukset vaihtelevat liittymän koon mukaan. Jos liittymässä on useampia käyttöpaikkoja⁴, jakaantuu osa liittymän kiinteäluonteisista kustannuksista useammalle asiakkaalle. Näin ollen on kustannusvastaavuuden näkökulmasta perusteltua, että yhtiöille sallitaan myös mahdollisuus tarjota useamman käyttöpaikan kohteelle tuote, jonka perusmaksun hinnoittelu poikkeaa kohteesta, jossa on vain yksi käyttöpaikka, vaikka pääsulakekoko on sama.
- (10) On huomattava, että pääsulakekoko ei välttämättä vastaa sovittua liittymistehoa, joka voi aiheuttaa ongelmallisuutta hinnoittelun kustannusvastaavuuden toteutumisen näkökulmasta. Ongelman keskiössä on se, että liittymistehot määrittelevät verkon kehittämistarpeet, mutta jakelumaksuja peritään karkeammalla tasolla pääsulakekoon mukaan. Tämä voi johtaa kahdenlaisiin ääritilanteisiin, joissa asiakkailta saatetaan periä jakelumaksuja ei-kustannusvastaavalla tavalla joko liikaa tai liian vähän perusmaksujen kautta. Toisessa ääripäässä voivat olla esimerkiksi kerrostalohuoneistot, joissa huoneistokohtaisten sulakkeiden laskennallinen yhteisteho voi ylittää kiinteistön kokonaisliittymistehon. Asia ei ole teknisesti ongelma tehoristeilyn tai mahdollisen kuormanohjauksen takia, mutta kustannusvastaavuuden kannalta asiakkailta saatetaan periä huoneistotasolla enemmän jakelumaksuja perusmaksun kautta kuin olisi perusteltua.
- (11) Toisessa ääripäässä saattavat olla tilanteet, jossa uusi liittyjä varaa liittymisteholla tarvettaan suuremman kapasiteetin. Vaikka liittymisteho vaikuttaa liittymän hintaan kapasiteettivarausmaksun kautta, niin tämän vaikutus suhteessa liittymän hankkeen kokonaiskustannuksiin tai varsinkin elinkaarikustannuksiin on hyvin vähäinen. Näin ollen liittyjä voi hankkia ilman merkittävää lisäkustannusta ylisuuren

⁴ Yleinen määritelmä on, että sähköliittymällä on vähintään kolme mittaroitua kulutuskäyttöpaikkaa.

liittymän, valita varattua tehoa matalamman sulakekoon ja kaapata tämän mitoitettavan tehon pois muilta verkkoon liittyviltä tulevaisuuden varalta. Samaan aikaan kyseinen liittyyjä osallistuu verkon kustannuksiin jakelumaksujen kautta pienemmällä osuudella suhteessa varattuun liittymäoikeuden mukaiseen kaistaan, verrattuna muihin saman liittymistehon varaamiin asiakkaisiin, jotka ovat valinneet lähemmäs liittymistehoa vastaavan sulakekoon. Verkonhaltijan tulee kuitenkin verkon mitoituksessa ja ylläpidossa ottaa huomioon jatkuvasti olemassa olevat liittymäoikeudet, joten tässä mielessä olisi perusteltua, että vastaavanlaiset asiakkaat osallistuisivat verkon kustannuksiin samoin kuin muutkin saman tehoisen kaistan varaavat asiakkaat.

- (12) Näiden ääritilanteiden lisäksi Energiavirasto on havainnut valvontatyössään, että joissain tapauksissa tehomaksuttomissa verkkopalvelutuotteissa ei sovelleta porrastusta lainkaan, tai korkeintaan hyvin karkealla tasolla. Esimerkki tällaisesta porrastamattomasta hinnoittelusta yleissiirtotuote, jossa kaikille enintään 63 A pääsulakekoon käyttöpaikolla on samansuuruinen perusmaksua. Tällaista hinnoittelukäytäntöä on vaikea perustella kustannusvastaavuuden kannalta.
- (13) Näin ollen harkinnanvaraisia kysymyksiä ovat, tulisiko määräyksellä määrätä velvoite pääsulakekohtaisen porrastuksen tarjoamiselle sekä velvoite monikäyttöpaikkojen huomioimiselle hinnoittelussa? Määräämällä tarkemmat sulakeporrastukset etenkin tehomaksuttomille tuotteille, myös erillisesti kerrostalokohteille, hinnoittelun kustannusvastaavuutta voitaisiin edistää. Jakelumaksuja ei kuitenkaan edelleenkaan määriteltäisi liittymistehon mukaan, vaan karkeammalla pääsulakekoon tasolla. Kyseisellä rajauksella voisi olla merkittäviäkin muutoksia asiakaskohtaisiin maksuihin.
- a. Kysymys sidosryhmille: Tulisiko määräyksellä määrätä velvoite pääsulakekohtaisen porrastuksen tarjoamiselle sekä velvoite monikäyttöpaikkojen (vähintään kolme käyttöpaikkaa samalla sähköliittymällä) huomioimiselle hinnoittelussa? Tulisiko kyseiset velvoitteet kohdistaa ainoastaan tehomaksuttomiin tuotteisiin?

2.3 Energiamaksuja koskevat rajaukset

2.3.1 Aikajaotuksesta yleisesti

- (14) Nykyisellään verkonhaltijakohtaiset energiamaksun aikajaotukset saattavat poiketa toisistaan, joka hidastaa esimerkiksi joustopalveluiden kehittymistä. Aikajaotusten yhdenmukaistaminen vastaamaan mittausasetuksella⁵ kunakin ajanhetkenä sovellettua valtakunnallista jaotusta on näin ollen määräyksen tavoitteiden mukaista.
- (15) Nykyisellään mittausasetuksen 7 luvun 3 §:ssä on varattu yhtiöille mahdollisuus soveltaa valtakunnallisesta aikajaotuksesta poikkeavaa paikallista aikajaotusta, joka tuo haasteita verkkopalvelumaksujen harmonisoinnille. Näin ollen, määräysluonnoksella esitetyn aikajaotuksen toimeenpaneminen vaatii mittausasetuksen päivittämistä tältä osin. Jos mittausasetusta ei saataisi päivitettyä harmonisointimääräyksen voimaantulomääräyksen mennessä, ei verkkoyhtiöillä olisi

⁵ [Valtioneuvoston asetus sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta | 767/2021 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)

lainsäädännöllistä velvoitetta harmonisoida jakeluverkkomaksuja aikajaotuksen osalta. Energiavirasto katsoo tämän kuitenkin epätodennäköiseksi, sillä on myös verkkoyhtiöiden etujen mukaista tuoda kaikki maksurakennemuutokset samanaikaisesti hinnoitteluun.

2.3.2 Yli 63 A: Vaihtoehto sitoa aikajaotus sähkön kantaverkonhaltijan Fingrid Oyj:n kulloinkin soveltamaan aikajaotukseen.

(16) Jos kantaverkon ja jakeluverkon aikarajoitukset poikkeavat toisistaan, voi tämä olla energiamaksun harmonisoinnin kannalta ongelmallista erityisesti suurempien käyttäjien kohdalla. Tämän vuoksi yli 63 A pääsulakkeen käyttöpaikoille voitaisiin sallia vaihtoehto soveltaa kantaverkon aikajaotusta, kuten Älyverkkoforumin alatyöryhmän loppuraportilla esitettiin. Kyseinen aikajaotus voi kuitenkin muuttua kantaverkonhaltijan aloitteesta, eikä nykyisellä mittausasetuksella ole tunnistettu Fingrid Oyj:n soveltamaa aikajaotusta.

a. Kysymys sidosryhmille: Tulisiko yli 63 A energiamaksujen aikajaotukselle sallia mahdollisuus soveltaa Fingrid Oyj:n kulloinkin soveltamaa aikajaotusta valtakunnallisen aikajaotuksen lisäksi ja miksi?

(17) Yhdenmukaistamista voitaisiin vahvistaa entisestään, jos yli 63 A pääsulakkeen käyttöpaikoille sallittaisiin sovellettavan ainoastaan Fingrid Oyj:n soveltamaa aikajaotusta. Tämä myös selkeyttäisi tavoiteltuja ohjausvaikutuksia, eikä ohjausvaikutukset katoaisi verkantasolta alemmalle siirryttäessä tilanteessa, jossa osa verkkoyhtiöistä päättäisi soveltaa mittausasetuksen mukaista ja osa Fingridin soveltamaa aikajaotusta.

a. Kysymys sidosryhmille: Harmonisoinnin saavuttamiseksi, olisiko perustellumpaa harmonisoida aikajaotusta siten, että yli 63 A sovellettaisiin ainoastaan Fingrid Oyj:n kulloinkin soveltamaa aikajaotusta?

2.4 Tehoperusteisia maksuja koskevat rajaukset

2.4.1 Varttimittaus laskennan lähtökohtana

(18) Energiamarkkinat ovat kehitymässä kohti 15 minuutin mittausjaksoa ja Euroopan sähkömarkkinoilla siirryttiin 1.10.2025 varttihinnoitteluun, jossa sähkön tukkuhinta määräytyy 15 minuutin jaksoissa aiemmin sovelletun tunnin sijaan.

(19) Näin ollen myös Suomen sähköjärjestelmä on siirtynyt varttimittaukseen, jolloin sähkön jakelun tehomaksukomponenttikin on perusteltua esittää vartin mittaista aikajaotusta noudattaen maksurakenteita määritettäessä.

2.4.2 Tehomaksun aikajaottomuudesta

(20) Tehomaksuun ei ole sisällytetty mahdollisuutta toteuttaa aikajaottelua ja kuitenkin jo Älyverkkoforumin alatyöryhmän loppuraporttiluonnoksen lausunnoissa tuotiin esille tarvetta jaotella ja ohjata tehomaksun kautta käyttöä etenkin yöajalle tai talvikuukausien ulkopuolelle. Energiaviraston ymmärryksen mukaan yksittäisillä

yhtiöillä on nykyisissä tehomaksun määritelmissä käytänteitä, joilla ohjataan tehoa yöajalle⁶. Tällaiset käytänteet eivät olisi jatkossa mahdollisia.

- a. Kysymys sidosryhmille: Tulisiko tehomaksuun varata mahdollisuus toteuttaa aikajaottelua mittaasetuksen mukaan?

- (21) Energiavirasto toteaa, että aikajaottomuus selkeyttää maksukomponentin rakennetta ja tehomaksun voi ajatella kaistana, jonka koko ei vaihtele vuorokauden ajankohdan mukaan. Verkon ei ole tarvetta ohjata sähkön käyttöä muuten kuin teho-kaistan suhteessa. Ohjausvaikutusta yön ja päivän tai talviajan ja muun ajan välillä on mahdollista edelleen tehdä verkkopalvelun energiamaksun kautta.

2.4.3 Enintään 63 A: Tehomaksukomponentti määräytyy kuukauden korkeimman mitatun varttitehon mukaan 5 kW kynnyksellä.

Tehomaksun määräytymistavasta

- (22) Älyverkkoforumin alatyöryhmä suosittelee soveltamaan kolmen korkeimman tuntitehon keskiarvoa kuukaudessa, joka vastaisi vartteina mitattuna 12 korkeimman varttitehon keskiarvoa. Edellisessä osiossa esitettyjen perusteluiden nojalla määrittelyssä sovelletaan varttimittausta, eikä tuntimittausta.
- (23) Älyverkkoforumin suosituksen mukaisesti tehomaksu määräytyy jokaiselle kuukaudelle erikseen, eikä esimerkiksi vuotuisen tehohuipun mukaan. Tämä ohjaa asiakkaita tasaamaan kulutushuippuja vuoden jokaisena kuukautena, eikä siten, että yksi voimakas piikki kulutuksessa määritteli koko vuoden tehomaksut. Verkon kehittämistarpeiden ja kustannusvastaavuuden näkökulmasta on kuitenkin huomattava, että nimenomaan pidemmän aikajakson tehontarve (esimerkiksi vuotuinen tehohuippu) määrittelee verkon kapasiteettitarpeet.
- (24) Älyverkkoforumin suosituksesta poiketen tehomaksu määräytyy kuukauden korkeimman mitatun varttitehon mukaan, ei kolmen korkeimman huipun keskiarvona. Jo se, että huipputeho lasketaan jokaiselle kuukaudelle erikseen, voidaan katsoa asiakkaille myönteisenä seikkana tehomaksun määrittelyssä. Jokaiselle kuukaudelle laskettava huipputeho tuo toleranssia⁷ ja parantaa asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia. Tämän vuoksi Energiavirasto ei katso tarpeelliseksi keskiarvottaa useampaa mitattua varttitehoa kuukaudessa. Keskiarvottaminen heikentäisi kustannusvastaavuutta ja tehomaksun määräytymisen ymmärrettävyyttä.

Kynnystason soveltamisesta yleisesti

- (25) Energiavirasto katsoo kuitenkin perustelluksi sisällyttää tehomaksuun kynnyksen, mutta alatyöryhmän suosituksista poiketen kynnyksellä ei ole valittavaa vaihteluväliä. Kynnys itsessään huomioi sen tosiasian, että etenkin pienellä kulutuksella vaikutusmahdollisuudet huipputehon tasaamiseen ovat hyvin rajalliset. Kynnys myös pitää maksurakenteet pienen kulutuksen omaaville asiakkaille yksinkertaisempina. Energiaviraston näkemyksen mukaan kynnyksen ansiosta tehomaksu

⁶ Esimerkiksi yöajan tehosta ei tehomaksun määräytymisessä huomioida täyttä käytettyä tehoa, vaan tietty %-osuus.

⁷ Älyverkkoforumin alatyöryhmän loppuraportin lausunnoilla tunnistettiin pienasiakkaiden tarve toleranssille "ennakoimattomien ja kohtuuttomien maksuvaikutusten tasaamiseksi" (s. 3).

kohdistuu sellaisille pienasiakkaiden käyttöpaikoilla, joilla on suurempi potentiaali kulutuksenjoustoon.

- (26) Kynnyksen suhteen on tärkeää tiedostaa, että kynnyksen alittava teho on kustannusvastaavuuden näkökulmasta perusteltua periä perusmaksussa, johon asiakas ei pysty kulutuskäyttäytymisellään vaikuttamaan. Näin ollen korkeampi kynnys vähentää asiakkaan mahdollisuuksia vaikuttaa maksuihinsa, mutta toisaalta lisää asiakaskuntaa, joilla hinnoittelu pysyisi yksinkertaisempaan tehomaksutuotteella. Hallituksen esityksen tavoitteet huomioiden kynnystehon raja-arvo on syytä pitää suhteellisen matalana.

Perustelut kynnyksen vaihteluvälin huomiotta jättämisestä

- (27) Vaihteluvälillistä kynnystä perusteltiin Älyverkkoforumin alatyöryhmän loppuraportilla ja lausunnoissa sillä, että se mahdollistaisi huomioimaan verkkoyhtiökohtaiset erot asiakkaiden kulutusrakenteissa. Energiaviraston tulkinnan mukaan, alatyöryhmän suositus ei olisi kuitenkaan sallinut soveltamaan eriä kynnysarvoa eri sulakkeelle saman tuotteen sisällä (esimerkiksi 5 kW:n kynnys 3x25 A sulakkeelle, mutta 8 kW:n kynnys 3x63 A sulakkeelle), vaan kynnys oli ajateltu tuote- tai verkonhaltijakohtaiseksi, ja sama kynnysarvo päti kaikkiin enintään 63 A pääsulakekokoihin. Näin ollen verkonhaltija olisi pystynyt valitsemaan kynnysarvon vaihteluvälin yläpäästä, jos esimerkiksi suurempi osuus verkon asiakkaista oli 3x63 A pääsulakkeisia kohteita. Eli lähtökohtaisestikin valinta vaihteluväliltä olisi ollut hyvin karkea tapa heijastaa eri sulakekokoja.
- (28) Näin ollen Energiavirasto katsoo selkeämmäksi ja yksinkertaisemmaksi rajata kynnys kaikille ainoastaan 5 kW:iin. Vaihteluvälin poisto heikentää yhtiökohtaista liikumavaraa huomioida verkonhaltijakohtaiset erot kulutusrakenteissa, mutta parantaa vertailtavuutta ja ymmärrettävyyttä. Ymmärrettävyyden ja vertailtavuuden kannalta haasteita olisi tuonut vaihteluvälin osalta myös, jos yhtiöt olisivat voineet valita kynnyksen esimerkiksi useamman desimaalin tarkkuudella (esimerkiksi kynnys 5,25 kW), joten raja-alue kokonaislukuihin olisi ollut vähintään tarpeen vaihteluväliä sovellettaessa.

Perustelut 5 kW:n kynnystasolle

- (29) 5 kW kynnys perustuu Älyverkkoforumin alatyöryhmän loppuraportin suositukseen, joissa 5 kW:n katsottiin olevan pääpiirteittäin niin sanotun peruskulutuksen tehotasoa. Loppuraportin lausunnoissa todettiin tehorajan olevan oikean suuntainen, vaikkakin osassa lausunnoista toivottiin matalampaa ja osassa korkeampaa kynnystä. Kynnystason vertailuksi esimerkiksi tyypillinen kiuasteho on 6–8 kW⁸ ja kotitalouksien sähköauton latausteho on yleensä 4–22 kW⁹. Näissä tapauksissa sähköverkon käyttö tyypillisesti ylittäisi tehokynnyksen ja kynnyksen ylittävältä osalta tulisi tehomaksua maksettavaksi, olettaen valitun verkkopalvelutuotteen sisältävän tehomaksukomponentin.
- (30) 5 kW kynnystä voidaan myös verrata korotuskattovalvonnassa sovellettujen asiakasryhmien kuukausittaisiin tehohippuihin. Tehomaksullisen tuotteen kohdalla

⁸ [Mitä saunominen maksaa? Tyypillinen perhesauna lämpiää 2 eurolla | Harvia](#)

⁹ [Sähköauton kotilatausopas - Autoliitto](#)

tehomaksua ei peritä asiakasryhmien 1–4 osalta, asiakasryhmän 5 kohdalla 5 kW:n kynnys ylittyy joinain kuukausina ja asiakasryhmien 6–9 kohdalla kynnyksen ylittävää tehomaksua peritään jokaisena kuukautena.

- (31) Laskentaesimerkkinä, jos kuukauden korkein mitattu varttiteho on 7 kW, ja tuotteen tehomaksu on esimerkiksi 2 € / kW kuukaudessa, niin 5 kW kynnyksen ylittävältä osalta tehomaksua perittäisiin kyseiseltä kuukaudelta 2 €/kW x 2 kW, eli 4 €. Kynnyksen alittava teho peritään muista maksuista (kustannusvastaavuuden periaatteella perusmaksusta).

2.4.4 Yli 63 A: Tehomaksukomponentti määräytyy jokaisen kuukauden huippuvarttitehon mukaan. Ilman kynnystä tai minimilaskutusta.

- (32) Nykyisellään verkkoyhtiöiden tehomaksukomponenttien määräytymisperusteessa on merkittävää vaihtelua yli 63 A käyttöpaikoille. Energiavirasto on tunnistanut ainakin seuraavat käytänteet valvontatyössään:

- a. Liukuva 12 kuukauden huipputeho
- b. Talvikauden huipputeho
- c. Vuoden suurin / kahden / kolmen suurimman tunnin huipputeho (keskiavo)
- d. Kuukauden suurin huipputeho
- e. Jokin "ilmaisosuus" (kynnys) tai minimilaskutusteho

- (33) Tehomaksun harmonisointi näin ollen parantaa vertailtavuutta, ymmärrettävyyttä ja edellytyksiä joustopalveluiden kehittymiselle.

Perustelut kynnysettömyydelle ja minimiveloituksen kieltämiselle

- (34) Määräsluonnoksen mukaisesti yli 63 A käyttöpaikoille ei olisi mahdollista soveltaa kynnystä tai minimilaskutusta. Energiavirasto katsoo tämän perustelluksi, koska kynnysellisyydellä pyritään pitämään maksurakenteet yksinkertaisempina pienimmän kulutuksen käyttöpaikoille ja kohdistamaan tehomaksua suuremmille käyttöpaikoille, joilla on kulutuksen joustopotentiaalia. Energiaviraston ymmärryksen mukaan vain muutama yhtiö soveltaa nykyisellään kynnystä (ns. "ilmaisosuutta") tehomaksuissa.

- (35) Minimilaskutus on kynnysellisyyden vastakohta, jossa asiakkaalta veloitetaan tehoerusteisti aina vähintään jokin tietty summa perusmaksun lisäksi. Energiavirasto katsoo perustellummaksi allokoida ja esittää kyseinen maksu osana perusmaksua. Minimilaskutustehon kieltäminen näin ollen yksinkertaistaa ja selkeyttää maksurakenteita.

- (36) Energiaviraston ymmärryksen mukaan noin kymmenen yhtiötä soveltaa minimiveloitusta nykyisellään tehomaksun yhteydessä, ja minimilaskutusteho vaihtelee 40 kW ja 50 kW välillä. Jo Älyverkkoforumin alatyöryhmän loppuraportin lausunnoissa tuotiin esille vaikutuksia maksurakenteisiin, jos tehomaksun minimiveloitus kielletäisiin. Energiavirasto toteaa, että korotuskattovalvonnassa nykyisellään

sovelletuista yli 63 A pääsulakkeen asiakasryhmistä (ryhmät 11–14) kuukausittainen huipputeho on 52 ja 1232 kW:n välillä, eli ylitse tyypillisen minimiveloitustehon.

- (37) Lisäksi, jos nykyiset maksurakenteet on määritelty kustannusvastaavasti, ei Energiavirasto näe miksi tehomaksun minimiveloitusosuuden siirtäminen perusmaksuun vaikuttaisi relevanttien asiakasryhmien kokonaismaksuihin. Tämän vuoksi korotuskattovalvonnasta ei katsota muodostuvan estettä toteuttaa kyseistä maksurakennemuutosta. Energiavirasto kuulee mielellään rajatapauksista, joissa korotuskattovalvonta asettaisi esteen minimiveloituksen siirtämiselle osaksi perusmaksua.
- (38) Lisäksi Energiavirasto muistuttaa, että verkkoyhtiöt voivat määräysluonnoksen mukaisesti halutessaan porrastaa nykyistä tarkemmin yli 63 A pääsulakkeen tuotteita, jolloin perusmaksulla pystytään tarkemmin heijastamaan käyttöpaikalle varattua kapasiteettia tätä kautta.

2.5 Loistehoperusteisia maksuja koskevat rajaukset

- (39) Nykyisellään etenkin suuremmille asiakkaille (yli 63 A) suunnatuissa tuotteissa voi olla sisällytetty loistehoperusteisia maksuja. Käytännöt vaihtelevat sen mukaan, onko otto- ja antoloisteholle määritetty samat maksut ja sovelletaanko jotain kynnystä päätötehosta.
- (40) Määräysluonnos ei tarkenna loistehomaksun määrittämistä sähkömarkkinalain 54 §:n 2 momentista. 2 momentissa tehty rajausta soveltaa loistehomaksua ainoastaan suuremmille käyttäjille selkeyttää pienempien käyttäjien tuotevalikoimaa. Rajausta on lähinnä näennäinen, sillä verkonhaltijat eivät nykyisellään peri loistehomaksua pienasiakkailta. Pienasiakkailta syntyy loistehoa muutenkin vähän, jolloin kokonaisvaikutukset verkon kapasiteetin mitoittamiseen ovat alhaiset. Pienasiakkailta ei myöskään ole merkittäviä vaikutusmahdollisuuksia loistehon vähentämiselle.
- (41) Vastaavasti, koska loistehomaksua voi soveltaa jatkossa ainoastaan suuremmille käyttäjille, ei Energiavirasto katso tarpeelliseksi yhtenäistää tämän maksukomponentin määrittelyä määräyksellä. Lisäksi esimerkiksi joustopalveluiden räätälöimiselle asiakaskohtaisesti on pienempi kynnys, jos joustopotentialiaali ja kustannusvaikutukset ovat suuremmat. Myöskään tämän vuoksi ei ole yhtä suurta tarvetta harmonisoida ainoastaan suurempia asiakkaita koskevaa maksukomponenttia.

3 Muut määräysluonnoksen alaiset seikat

3.1 Määräyksen soveltamisala

- (42) Määräysluonnoksen 1 §:n nojalla määräystä sovelletaan enintään 20 kV:n jännitetasolla tarjottuihin tuotteisiin. Energiavirasto ei katso tätä korkeampien jännitetasojen asiakkaiden maksuja tarpeelliseksi harmonisoida, esimerkiksi joustopalveluiden räätälöimiselle asiakaskohtaisesti on pienempi kynnys etenkin sähköverkon käytöllä yli 20 kV:n jännitetasoilla.
 - a. Kysymys sidosryhmille: Tulisiko määräyksen kattaa myös yli 20 kV:n jännitetason sähkönjakelun ja miksi?

3.2 Siirtymäaika

- (43) Voimaantuloksi on määritetty 1.1.2029. Useamman vuoden siirtymäaika on perusteltu, sillä etenkin energiamaksujen aikajaotusten sekä tehooperusteisen maksun harmonisoinnilla on vaikutuksia yhtiöiden nykyisiin maksukomponenttien määräytymisperusteisiin, ja maksurakennemuutokset vaativat aikaa. Toisaalta siirtymäaika on perusteltua pitää riittävän tavoitteellisenä, jos pyrkimyksenä on ohjata asiakkaita huomioimaan verkon kapasiteettitarpeet ja siitä seuraavat kustannukset mahdollisimman pian ja harmonisoidusti. Lisäksi viimeisetkin käyttöpaikat odotetaan saatettavan varttimittauksen piiriin vuoden 2028 loppuun mennessä.
- (44) Varttimittaukseen liitännäisenä, asiakkailla on nykyisellään rajalliset mahdollisuudet seurata esimerkiksi kuukauden huipputehoa helposti, ja tässä on Energiaviraston ymmärryksen mukaan verkonhaltijakohtaisia eroja. Näin ollen siirtymäaika antaa myös aikaa Datahubin raportointivalmiudelle sekä eri sähkön kulutusta raportoitavien sovellusten kehittymiselle. Nykyisen sähkön laskuja koskevan määräyksen¹⁰ ja mittausasetuksen mukaan laskutuksen perusteet on oltava näkyvissä laskussa, joka omalta osalta asettaa vaatimukset mittausdatan esittämiseksi.
- (45) Siirtymäaikaa tarvitaan myös pehmentämään ja tasaamaan asiakasryhmäkohtaisia vaikutuksia ja varmistamaan, että sähkömarkkina-alueen tulevan vuotuisen korotuskaton raja ei ylitä. Näin ollen, vaikka osa muista kuin tehomaksukomponenttia koskevista muutoksista pystyttäisiin teknisesti toteuttamaan nopeammassa aikataulussa, katsoo Energiavirasto perustelluksi soveltaa yhtenäistä siirtymäaikaa kaikille muutoksille.
- a. Kysymys sidosryhmille: Tulisiko tietyt pykälät määrätä tulevaksi voimaan aikaisemmin kuin 1.1.2029?
- (46) 1.1.2029 voimaantulo tarkoittaa kolmen vuoden siirtymäaikaa. Teoriassa siis reunaehdollisia asiakasryhmämaksuja (jotka rajaavat myös muiden suurempien asiakasryhmien maksuja samassa sulakekoossa) pystyttäisiin nostamaan yhteensä maksimissaan 26 % kolmen vuoden aikana¹¹. Käytännössä kuitenkin on epätodennäköistä, että yhtiöt pystyvät heti tammikuussa 2026 lähteä viemään komponenttimääritelmämuutoksia nykyisiin hinnastoihin. Yhtiöiden on kuitenkin tärkeää alkaa jo nyt syksyllä 2025 hahmottelemaan tarvittavia maksurakennemuutoksia, jotta toimeenpanemiselle jää mahdollisimman paljon aikaa. Lisäksi ennakoivaan ja asiakaskeskeiseen tiedottamiseen on hyvä varata aikaa, jolla voidaan tehostaa muun muassa mahdollisen tehomaksun ohjausvaikutuksia ja hyväksyttävyyttä.
- (47) Jo Älyverkkoforumin alatyöryhmän loppuraportin lausunnoissa verkkoyhtiöitä edustavat tahot lausuiivat, että siirtymäaikaa tarvitaan etenkin, jos yli 63 A sulakekokojen tuotteista poistetaan minimilaskutus. Sen aikaisten lausuntojen mukaan tämä aiheuttaa merkittäviäkin rakenteellisia muutoksia maksuissa, kun minimiosuus täytyy siirtää osaksi perusmaksua. Energiavirasto on tämän muistion osiossa 2.4.4

¹⁰ Dnro 3780/000002/2023

¹¹ Laskennallinen kasvu tapahtuu ns. "korkoa korolle" tyylillä, jonka vuoksi kokonaiskorotus on suurempi kuin $8 \% \cdot 3$ vuotta.

taustoittanut, kuinka se ei tällä hetkellä näe syytä, miksi korotuskatto hidastaisi toimeenpanoa nimenomaan minimiveloituksen poistumisen kohdalla.

- (48) Siirtymäaika ei estä yhtiöitä toteuttamasta määräyksen mukaisia harmonisointeja aiemmin.

3.3 Asiakasryhmäkohtaiset vaikutukset

- (49) Määräys ei vaikuta sähkön jakelu- ja suurjännitteisten jakeluyhtiöiden sallittuun kokonaisliikevaihtoon. Harmonisointi voi vaikuttaa asiakasryhmäkohtaisiin sekä yksittäisten asiakkaiden hinnoitteluihin ja maksuihin, kun verkkoyhtiöt kehittävät hinnoittelunsa entisestään jakelumaksujen kustannusvastaavuutta, huomioiden samalla määräyksen komponenttikohtaiset määritelmät. Verkkoyhtiöiden on jatkossakin kehitettävä hinnoitteluaan korotuskattolainsäädännön rajoissa.

- a. Kysymys sidosryhmille: Mitkä ovat tämänhetkiset näkemyksenne harmonisointimääräyksen asiakasryhmäkohtaisista vaikutuksista verkkopalvelumaksuihin?

- (50) Energiavirasto ei tule toteuttamaan erillistä asiakasryhmäkohtaista vaikutusarviointia määräyksen alaisille määritelmille, koska vaikutukset ovat niin vahvasti riippuvaisia siitä, kuinka verkkoyhtiöt päätyvät kehittämään hinnoitteluaan. Kuitenkin esimerkiksi osiossa 2.4.3 kuvattiin karkeita vaikutuksia sille, missä määrin 5 kW:n kynnysarvo ylittyisi enintään 63 A pääsulakkeisten asiakasryhmien kohdalla.
- (51) Määräyksen mukaiset komponenttikohtaiset määritelmät energia- ja tehomaksulle tullaan viemään erillisellä määräyksellä korotuskattovalvonnassa sovellettujen asiakasryhmien kulutusolettamiin.

3.4 Määräyksen yhteys sähkömarkkinalain 54 §:n 1 momentin uudistettuun vaatimukseen tarjota aikajaotukseltaan ja hintarakenteeltaan erilaisia tuotteita

- (52) 1.7.2025 voimaan tullut sähkömarkkinalain 54 §:n 1 momentin päivitys asetti verkkoyhtiöille aiempaa tarkemman vaatimuksen tuotevalikoiman monipuolisuudesta. Yhtiöiden on päivitettynä lainsäädännön myötä varmistettava, että asiakkailta on valittavanaan erilaisiin tarpeisiin soveltuvia vaihtoehtoisia jakelutuotteita, joiden aikajaotus ja hinnoittelurakenne poikkeavat toisistaan.
- (53) Energiavirasto toteaa, että tariffirakenteiden osalta on mahdollista, että kaikkia komponentteja ei sovelleta muodostettaessa tuotteita asiakkaille. Tämä mahdollistaa sen, että asiakkaalle voidaan tarjota myös sellaisia tuotteita, jotka ei sisällä esimerkiksi tehomaksukomponenttia. Virasto korostaa, että asiakkaille tulee tarjota vähintään kahta erilaista tuotetta ja että toisen tulee olla ilman tehomaksusuutta.

3.5 Hinnastoissa esitetyt muut tiedot

- (54) Sähkömarkkinalain mukaan sähkön jakeluverkkomaksujen hinnastojen tulee olla ymmärrettäviä ja selkeitä. Harmonisointimääräyksellä pyritään yleisesti ottaen myös parantamaan maksukomponenttien määräytymisperusteita kyseisten periaatteiden mukaisella tavalla.

- (55) Määräyksellä ei kuitenkaan puututa tarkemmin hinnastojen esitystapaan, vaan Energiavirasto katsoo, että yleisempi ohjeistus kyseisissä seikoissa riittää, eikä seikat mahdu tämän harmonisointimääräyksen piiriin.
- (56) Energiavirasto on kuitenkin valvontatyössään havainnut poikkeamia ja puutteita yhtiökohtaisia tavoissa esittää hintatietoja. Energiavirasto toimitti verkonhaltijoille valvontakirjeen asiaan liittyen, mutta on havainnut poikkeamia yhtiöiden välillä muun muassa seuraavilta osin:
- Osassa hinnastoista ei ole riittävän selkeästi rajattu, kuka voi minkäkin tuotteen valita.
 - Osa hintatiedoista / tuotteista ilmoitetaan sisältäen arvolisäveron, osa ilman ja osa molemmilla tavoilla.

10.10.2025

2340/000002/2025

Liite 1 Määräsluonnoksen mukaiset maksukomponenttikohtaisesti määritelmät sekä vaihtoehdot

Jännitetaso	Perusmaksut		Energiamaksut		Tehomaksut		Loistehomaksu	
	Esitetty määritelmä	Vaihtoehto	Esitetty määritelmä	Vaihtoehto	Esitetty määritelmä	Vaihtoehto	Esitetty määritelmä	Vaihtoehto
Pien-asiakkaat: Enintään 3x63 A 0,4 kV	Porrastus sulakekokoon perustuen mahdollinen	Vaihtoehto: Kustannusvastaavuuden edistämiseksi porrastuksen pakottaminen vähintään ei-tehomaksukomponenttisille tuotteille	Päivä-yö sekä kausijaottelussa tulee soveltaa mittausasetuksen valtakunnallista aikajaotusta		Kuukauden korkein mitattu varttiteho kolmen keskiarvon sijaan (selkeämpi ja kustannusvastaavampi)		Ei mahdollista soveltaa	
Keskisuuret asiakkaat: Yli 3x63 A 0,4 kV - 20 kV	Porrastus sulakekokoon perustuen mahdollinen	Vaihtoehto: Kustannusvastaavuuden edistämiseksi porrastuksen pakottaminen vähintään ei-tehomaksukomponenttisille tuotteille	Päivä-yö sekä kausijaottelussa tulee soveltaa mittausasetuksen valtakunnallista aikajaotusta	Vaihtoehdot: Lisäksi voi soveltaa Fingrid Oyj:n soveltamaa (heikentää harmonisaatiota) TAI ainoastaan Fingrid Oyj:n soveltamaa (ylläpitää harmonisaation)	Kuukauden korkein mitattu varttiteho	Ei kynnysrajaa tai minilaskutustehoa (selkeämpi ja kustannusvastaavampi)	Mahdollista soveltaa, ei rajoituksia	
Suuret asiakkaat: Yli 20 kV	✗	Vaihtoehto: Harmonisoinnin vahvistamiseksi määrättäisiin kattamaan yli 20 kV	✗	Vaihtoehto: Harmonisoinnin vahvistamiseksi määrättäisiin kattamaan yli 20 kV	✗	Vaihtoehto: Harmonisoinnin vahvistamiseksi määrättäisiin kattamaan yli 20 kV	✗	Vaihtoehto: Harmonisoinnin vahvistamiseksi määrättäisiin kattamaan yli 20 kV